

Grote invloed ketendenken op ziektebestrijding en fokkerij

De familie Mulder en Rinze Fokkema met de sprekers prof. dr. B. Smalhout, prof. dr. ir. H. Savelkoul en drs. D. Rensman. (Foto: Jelle Raap)

KOLLUMERZWAAG - "Het natuurlijk weerstandsvermogen hebben we als immunologen veertig jaar verwaarloosd. Dat moeten we onszelf aantrekken". Prof. dr. ir. Huub Savelkoul onderstreepte dit gisteravond eerlijkheidshalve tijdens het symposium van Mulder Agro in Kollumerzwaag. Hij maakte al snel duidelijk dat er momenteel met rasse schreden nieuwe inzichten doorbreken nu er meer bekend wordt over de relaties tussen grondstoffen, voeding en ziektes en de werking van het immuunsysteem.

"Immuun komt van het Romeinse woord immunitas. Als je immuun was, behoefde je in de tijd van de Romeinen geen belasting te betalen. Dát waren nog eens goede tijden", gold bij zijn rede als de aandachtstrekker. "Geleidelijk kreeg het

woord een andere betekenis en nu kijken we vooral naar de relatie tussen het immuunsysteem en de voeding". Frappant in de historie van de voedingsindustrie is volgens hem dat er veelvuldig grondstoffen aan natuurlijke producten zijn en nog aldoor worden onttrokken. "Eerst hebben we er van alles uitgehaald en nu stoppen we er meer dingen in, terwijl de voeding van oorsprong perfect was".

Hoe ingenieus de natuur ook in het menselijk lichaam werkt, kon hij enig illustreren. De mens beschikt gemiddeld genomen over een huidoppervlak van twee vierkante meter, tachtig m² aan longweefsel en 350 m² aan darmweefsel. Alle weefselsoorten worden continue belaagd door bacteriën en virussen. "Maar, je neus weet binnen vier minuten

of er een virus is aangeland". Het lichaam reageert acuut en doorlopend op deze aanvallen, getuige zijn opmerking dat een mens per seconde maar liefst een miljoen lymfocyten aanmaakt. Allergieën en ook een aandoening als suikerziekte blijken voor een groot deel toe te schrijven te zijn aan iemands familiehistorie oftewel de genetische en dus overgeërfd code. De kernvraag of iemand daadwerkelijk ziek wordt, hangt naar zijn mening eveneens af van omgevingsfactoren, leefwijze en stresswaarden. Daarmee ontligt, zo bleek uit zijn rede, ook het zogenaamde ketendenken door in de medische wereld. Zo weet men nu dat bepaalde vetsoorten iemand echt dik maken, terwijl vetsoorten in combinatie met eiwitten opnieuw gemobiliseerd kunnen worden.

Uit de voortschrijdende medische inzichten kan de boerenstand volgens hem leren dat het niet zo handig en verstandig is koeien te fokken op alleen een gen voor bijvoorbeeld een betere melkgift, omdat andere genen altijd meelifen. "We moeten de zaak nu eigenlijk omdraaien", zo hield hij de boeren en fokkers voor. "Misschien zijn er nieuwe fokstammen nodig waarbij we fokken op een hoger weerstandsvermogen en genoeg nemen met een iets lagere productiviteit". Door binnen een fokprogramma te streven naar een bepaalde bandbreedte aan kwaliteitsvereisten kan de kwaliteit van de melk als grondstof naar verwachting positief worden beïnvloed. Een eye-opener voor de boeren was ook dat de mens voor tien procent van z'n droge lichaamsgewicht van 2,5 kilo uit bacteriën bestaat. "Die bacteriën tolereren ons als zo je het omge-

Wordt de boer de dokter van de toekomst? Al bij de entree naar het symposium liet het doktersgilde zich, met de onafscheidelijke stethoscoop, gelden. (Foto: Jelle Raap)

Een grote pop in een weiland aan de Foarwei maakte de voorbijgangers snel attent op het bijzondere jubileum van Mulder Agro. (Foto: Jelle Raap)

keerde verwachten". Een brede oriëntatie op de mogelijkheden was feitelijk ook het kernadvies voor de boeren van microbioloog drs. Dave Rensman. Hij nam niet openlijk afstand van kunstmest, maar stelde wel dat deze mestvorm eveneens onbestaanbare organische bodem verzuurt en belangrijke voedingsstoffen naar het grondwater verjaagt. Hoe waardevol de bodem is, illustreerde hij op microniveau. Zo bevat een vierkante meter zandgrond volgens zijn berekening tweehonderd regenwormen, 350 insecten, driehonderd duizendpoten, 100.000 mijten, vijftig pissebedden en een miljoen aaltjes. "En dan", zo vervolgde Rensman rap, "hebben we het nog niet eens over alle micro-organismen. Bij een gram grond praat je over miljoenen tot miljarden dierjes".

Een actuele bedreiging voor de boerenstand kunnen volgens drs. Rensman de huidige oliecrisis en de directe gevolgen hiervan zijn. De snelgroeiende algen komen bij het verder opschroeven van de olieprijs mogelijk versneld naar voren als een alternatieve energievorm en de algenkweek zou dan ten koste kunnen gaan van landbouwareaal. "Als er flink geld met de algen verdiend kan worden, wordt dit een concurrent voor het boerengebied". Het drukbezochte symposium werd goorjaniseerd ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van Mulder

Agro. Leidend was hierbij de vraag of de boer de dokter voor de toekomst kan zijn met als ondertitel de spreuk van Hippocrates: Laat voeding uw medicijn zijn. Het idee hiervoor ontstond, zo vertelde Theo Mulder aan dagvoorzitter Rinze Fokkema, op vrijdag 11 juni. "Ik heb mijn vlakbij een tuin. Het is heerlijk om erin te werken. We moeten blij zijn dat we hier voeding hebben en daar kunnen we misschien nog een plus op zetten", aldus Mulder die voor zijn korte uitleg met een warm applaus werd beloofd.

